

TÉVHITEK ÉS VALÓSÁG A HOSPICE-RÓL

Magyarországon már több mint húsz éve létezik a hospice és palliatív ellátás, amelynek célja a legsúlyosabb állapotú, elsősorban daganatos betegek életminőségének javítása, de még mindig számos misztikum és tévhit veszi körül. Misztikum, hiszen a rákbetegség, a halál és haldoklás kérdése mindmáig kevésbé feloldott tabu, és ezáltal a halál és haldoklás helyszínét, a haldokló betegek gondozását övező kérdések is azok. És vannak tévHITEK, amelyek makacsul tartják magukat. Fontos misszió tehát, hogy a tévHITEKkel szembeállítsuk a valóságot, segítve ezzel azokat, akik igazán tenni szeretnének a súlyos állapotban levő betegekért, családtagjaikért és az ellátó személyzetért.

Magyarországon 2010-ben összesen 130 456-an haltak meg, közülük 33 076 fő daganatos megbetegedésben. Évente 60–70 000 az új daganatos megbetegedések száma Magyarországon, de az, hogy országunkban a daganatos betegek fele meggyógyul, sajnos nem kap elég visszhangot – így tágabb tévhitnek tekinthető, hogy a rák „halálos betegség”. Ma a hospice és palliatív szakellátásban részesülők több mint 95%-a rákbeteg.

Lássunk néhány gyakori mondatot, ami elhangzik a hospice-szel kapcsolatban, és nézzük meg igazságtartalmukat!

„A terminális stádium az élet utolsó néhány napja.” – tartják sokan. Ezzel szemben a legtöbb esetben több (3–6) hónapra van szó, amikor még nagyon sokat lehet tenni a betegért, elsősorban az életminősége javítása érdekében. Félreértés az is, hogy a hospice egy ház, ahová beteszik a haldoklókat. Számos formája létezik ugyanis a hospice-oknak (intézményi, otthoni, ambuláns ellátás). A hospice nem ház, nem is „elfekvő”, hanem kiterjedt szervezeti rendszerrel és átjárhatósággal rendelkező gondozási modell, amelynek szigorú szakmai és személyi követelményei vannak.

Sokan azt hiszik, hogy nem kell mást tenni, csak fogni a haldokló kezét. Pedig a haldokló beteg ellátá-

sa speciális orvosi, ápolói, pszichológiai, gyógytornászi stb. szakképzettséget igényel (lásd például fájdalomcsillapítás, tünetek kezelése, pszichés támogatás). Tévhit az is, hogy a hospice ellátásért fizetni kell. A valóság az, hogy a hospice a társadalombiztosítás által finanszírozott egészségügyi ellátás.

Sokan azt hiszik, hogy Magyarországon még nem létezik igazán – pedig Magyarországon 1991 óta létezik hospice ellátás, 2004 óta finanszírozza az OEP. A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület (MHPE) minden évben statisztikai felmérést készít, amelynek alapján 2011-ben már 84 betegellátó intézmény, illetve otthoni szolgálat 7000 végstádiumú daganatos beteget látott el. A hospice-ok listáját például ezen a honlapon is meg lehet tekinteni: <http://www.hospice.hu/hospice-ok/>.

Van olyan vélemény, amely szerint nincs mit tenni a halál-tabu ellen. Azonban egyre több a nyílt társadalmi kommunikációt segítő megmozdulás, például figyelemfelhívó kampányok, konferenciák rendezésével, információs és szakmai anyagok készítésével.

Sikeres intervenció törekvés volt a Kharón című folyóirat indítása 1997-ben. 2008-tól elektronikus formában olvasható: www.kharon.hu

A Napfogyatkozás Egyesület célul tűzte ki a társadalom figyelmének

felhívását a gyászolók és az egyéb veszteségeket átélők nehézségeire, támogatásuk fontosságára; az egyéni és csoportos támasznyújtás kereteinek megteremtésére: www.gyaszportal.hu.

A halál-tabu feloldása hosszú és nehéz feladat, de sok minden történt már annak érdekében, hogy a halál és a haldoklás ne feltétlenül elhallgatások és félelmek közepette menjen végbe. Ezért a hospice intézményrendszerét minél több orvosnak ismernie és rászoruló betegének ajánlani kellene a jövőben.

HEGEDŰS KATALIN